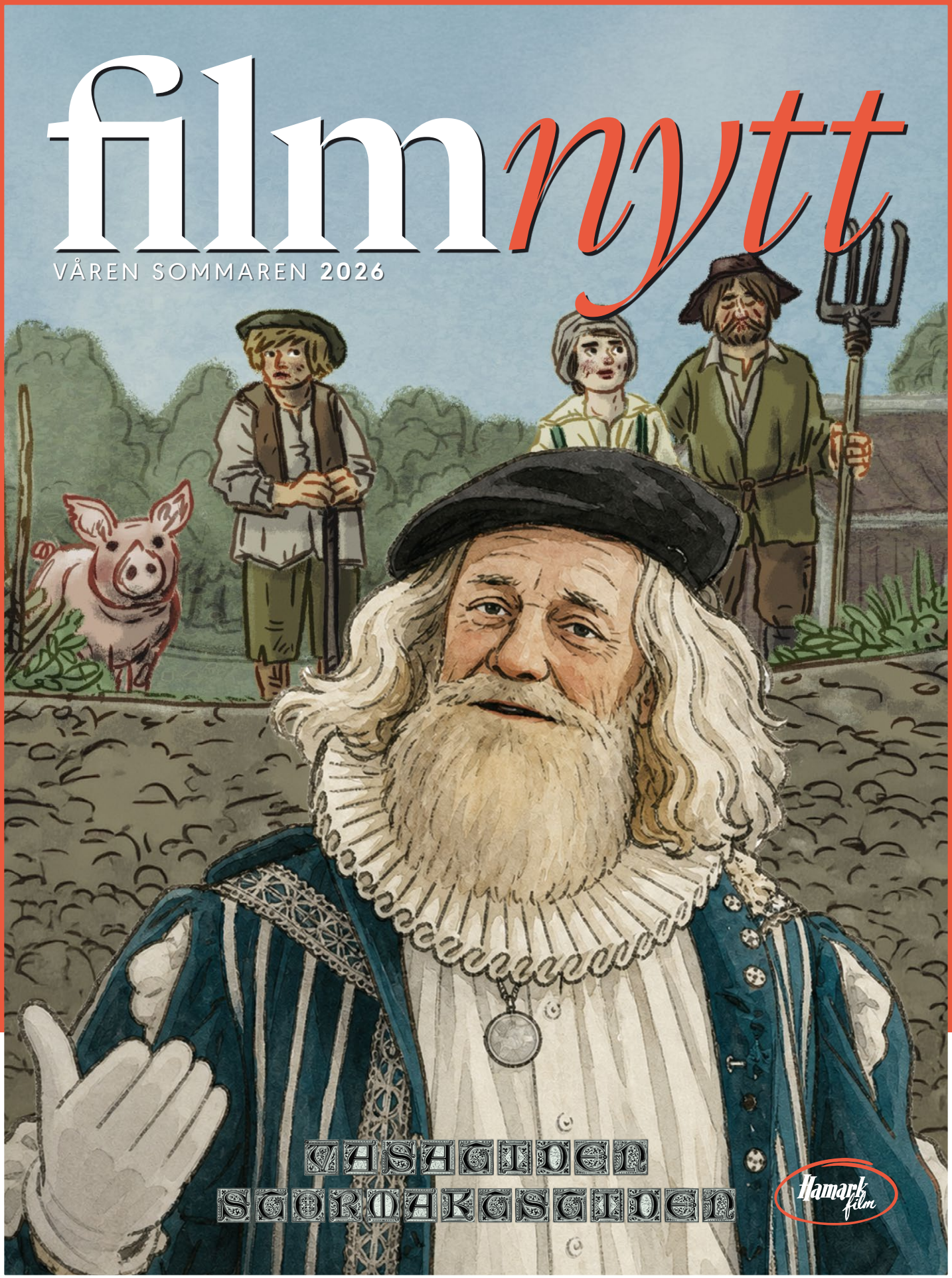
filmnytt

VÅREN SOMMAREN **2026**

GEOLOGI

Serien Geologi är en filmserie i geografi för mellan- och högstadiet som ger elever en grundläggande förståelse för hur jordens olika processer fungerar. I serien ingår filmerna Jordens endogena processer, Jordens exogena processer, Geologiska hot - Vulkaner samt Geologiska hot - Jordbävningar och jordskred.

JORDENS PROCESSER

Endogena

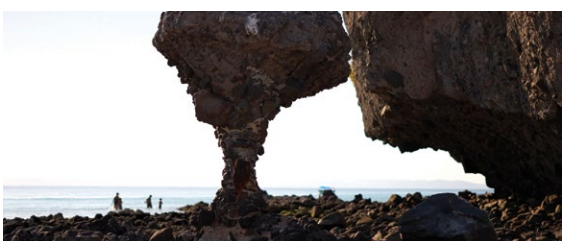

Första delen tar upp hur jordens inre processer - de endogena - formar landskapet omkring oss. Filmen förklarar hur jordens landskap ständigt förändras genom krafter under och ovanför jordytan. Genom dialogen mellan Stina och Marcus kopplas vardagliga observationer till naturvetenskapliga fenomen som kontinentalplattor och plattektonik.

Vi får följa hur jordens inre lager – kärna, mantel och skorpa – samverkar genom värme och konvektionsströmmar som sätter jordskorpan i rörelse. Filmen visar också hur kontinenter en gång satt ihop i superkontinenten Pangea och hur de långsamt rört sig till dagens positioner.

Begrepp som kollisionszoner, spridningszoner och transformförkastningar förklaras med tydliga exempel från verkligheten. En film som gör komplex geovetenskap begriplig.

Exogena

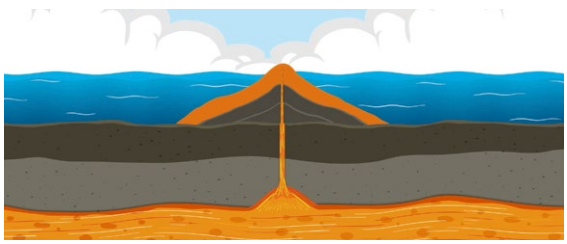
I denna del får vi följa hur jordens yttre processer – de exogena – formar landskapet omkring oss. Filmen visar hur vittring bryter ner berg genom både mekaniska och kemiska processer, och hur erosion transporterar material vidare med hjälp av vatten, vind och is.

Stina och Marcus undrar hur det går till. Genom exempel som bäckar, kustlinjer och kanjoner får vi veta hur exogena krafter långsamt förändrar jordytan. Filmen tar upp både positiva och negativa konsekvenser, där erosion kan skapa bördig jord men också orsaka jordskred och förstörelse. Samtidigt lyfts både positiva och negativa konsekvenser, där erosion kan skapa bördig jord men också orsaka jordskred och förstörelse.

Filmen belyser även människans påverkan och visar hur kunskap om naturens krafter är viktig för att bygga hållbara samhällen.

GEOLOGISKA HOT

Vulkaner

Filmen om vulkaner visar hur jordens inre krafter kan leda till både dramatiska utbrott och skapandet av nytt land. Stina och Marcus undrar över hur vulkaner uppstår och vi får veta hur magma rör sig upp genom jordskorpan och bildar olika typer av vulkaner.

Vi får också veta varför vissa vulkaner är lugna medan andra är explosiva, beroende på magmans egenskaper. Samtidigt lyfts risker som aska, gaser och klimatpåverkan, men också hur övervakning kan rädda liv.

Filmen visar att vulkaner inte bara är farliga – de är också en viktig del av jordens utveckling.

Jordbävningar och jordskred

Denna film visar hur jordens rörelser kan leda till naturkatastrofer som jordbävningar, tsunamier och jordskred. Vi får en tydlig förklaring av hur dessa naturfenomen uppstår. Stina och Marcus ställer frågor som vi får svar på under filmens gång.

Genom verkliga exempel, som Haiti och tsunamin i Indiska oceanen, blir konsekvenserna tydliga. Samtidigt lyfts hur modern teknik och kunskap kan minska risker och rädda liv. Filmen tar upp geologiska begrepp som till exempel epicentrum, Richterskala, magnitud.

NYA TIDEN

Serien Nya tiden är en historisk filmserie för mellanstadiet som skildrar Sveriges utveckling från 1500-talet till början av 1800-talet. Filmerna handlar om Vasatiden, Stormaktstiden, Frihetstiden och Gustavianska tiden. Filmserien kombinerar dramatiska händelser på riksnivå med vardagsperspektiv genom pigan, drängen och adelsmannen. Genom livfulla animeringar och skådespelarkaraktärer från de olika samhällsskikten skapar filmen engagemang och djupare förståelse av denna tid i Sveriges historia.

VASATIDEN

Sverige enas

Filmen inleds med Stockholms blodbad, där pigan och drängen reagerar med rädsla och förvirring, medan adelsmannen oroar sig för makten.

När Gustav Vasa blir kung år 1523 förändras Sverige i grunden. Vi får följa ett samhälle där de flesta lever som fattiga bönder och kyrkan har stor betydelse i vardagen. Gustav Vasa stärker sin makt genom att reformera kyrkan, men också genom höjda skatter.

För adeln innebär det inflytande, men för vanligt folk blir livet ofta hårdare. Vi får veta bland annat veta om klockupproret och Nils Dackefejden. Filmen visar tydligt att enandet av Sverige inte gynnar alla.

Sverige växer

Efter Gustav Vasa tar hans söner över. Adelsmannen imponeras av expansion och kunglig prakt, medan pigan och drängen visar hur lite makt vanligt folk egentligen har.

Gustav Vasas söners maktkamp, krig och konflikter präglar tiden. Samtidigt får vi följa hur människor lever på landsbygden och hur vardagen ser ut för bönder, pigor och drängar.

Sverige växer, men för de flesta handlar livet fortfarande om slit och osäkerhet – även om vissa förändringar, som gudstjänster på svenska, gör skillnad.

STORMAKTSTIDEN

Sverige blir stormakt

Filmen inleds med Karl XII:s död, men tar oss sedan tillbaka till början av stormaktstiden. Under Gustav II Adolf och Axel Oxenstierna byggs staten upp och Sverige växer till en stormakt. Vi får också veta att regalskeppet Vasa förliste, om drottning Kristina som bara var fem år när hon fick ta över tronen och hur Karl X besegrar danskarna.

Adelsmannen ser framgång och ära, medan pigan och drängen upplever krigens konsekvenser – män tas från byarna och många återvänder aldrig.

Sverige blir en stormakt i Europa, men till ett högt pris för befolkningen.

Sverige minskar

Sverige är fortfarande en stormakt i början av filmen, men snart drabbas folket av missväxt, häxprocesser och sjukdomar. Man dör av svält. Böldpesten sprids. Hälften av Stockholms invånare dör. Flera hundra kvinnor avrättas i häxprocesser.

Under Karl XI och Karl XII stärks staten med soldattorp i varje by och en stark armé. När Karl XII slutligen blir skjuten i Norge 1718 faller stormakten och Sverige förlorar stora landområden.

Filmen avslutas med pigan och drängens perspektiv. För vanligt folk var stormaktstiden främst en tid av lidande.

ÄMNE: HEM- OCH KONSUMENTKUNSKAP & SAMHÄLLSKUNSKAP | MÅLGRUPP: ÅRSKURS 7-9, GYMNASIET | LÄNGD: CA 12 MIN/FILM

EKONOMINS GRUNDER

Ekonomins grunder är en filmserie för högstadiet som ger en tydlig och elevnära introduktion till hur ekonomi fungerar – både i vardagen och i samhället i stort. Genom karaktärerna Alex och Norah kopplas teorin till konkreta situationer som elever känner igen.

PRIVATEKONOMI

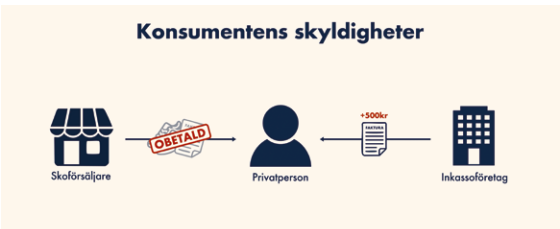
Hushållning och konsumentval

När Alex inser att pengarna inte räcker får han hjälp av Norah att förstå hur inkomster och utgifter hänger ihop. Genom en enkel budget blir det tydligt hur små val påverkar ekonomin. Filmen ger först ett historiskt perspektiv. Vi får veta hur man bytte resurser med varandra och hur man sedan kom på andra smartare sätt att handla med varandra.

Filmen visar också hur konsumtion fungerar och hur företag använder reklam för att påverka oss. Vi får veta mer om jämförelsepris och konsumentinformation och förståelse för försäkringar – allt för att kunna fatta mer medvetna beslut.

Rättigheter och skyldigheter

Alex och Norah fortsätter sitt samtal och upptäcker att ekonomi också handlar om ansvar. Filmen går igenom konsumenträttigheter som ångerrätt och reklamation, men också vad som händer om man inte betalar i tid.

Genom exempel som fakturor, inkasso och skulder visar filmen hur ekonomiska problem kan uppstå – och hur man kan undvika dem. Filmen tar även upp sparande, aktier och fonder, samt hur risk och avkastning hänger ihop.

SAMHÄLLSEKONOMI

Ekonomiska kretsloppet

Här breddas perspektivet från individ till samhälle. Alex och Norah diskuterar varför vi arbetar och hur resurser används.

Filmen förklarar hur pengar fungerar som ett verktyg, och hur produktion kräver naturresurser, arbetskraft och kapital. Det ekonomiska kretsloppet tydliggör hur hushåll, företag, banker och staten hänger ihop.

Ekonomiska system

Den här filmen tar upp den centrala frågan: Vem bestämmer vad som ska produceras? Genom Alex och Norahs diskussion jämförs marknadsekonomi och planekonomi.

Begrepp som utbud, efterfrågan, inflation och BNP förklaras med tydliga exempel. Filmen visar också hur de flesta länder använder en blandning av system och hur ekonomiska beslut påverkar både individ och samhälle.

layout: matsblixt.com

JÖNKÖPING
HAMARKFILM AB
TABERGSGATAN 6
553 38 JÖNKÖPING

TEL: +46 (0)70-992 98 19
MAIL: info@hamarkfilm.se